

జయంతి రత్నము

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింపబడును

సంపుటం 5

సంచిక 25.

నెల్లూరు - 1-3-35 - శుక్రవారము.

సంచికం 4-0-0.

కలకత్తా

కాళీ షిలింకంపేనీ వారిచే
ఆర్. సి. ఎ. ఫాటో ఫోటో యంత్రము మీద
తయారు కాబడిన

భక్తిరసప్రధానమగు ఆపూర్వ తెలుగుటాకీ

శ్రీకృష్ణ తులాభారం

ఆంధ్ర తమిళ రంగములయందు తమ మృదు మధుర గాన, ఆత్మవ్యత సటనా కౌశల్యములందు నిరుపమాన ప్రఖ్యాతిగాంచిన అసమాన సటసమ్మేళనముతోడను, నేతానందకరములగు అపూర్వ దృశ్యములతోడను, కన్నులుమిరుమిట్లుగొలుపు సెటింగులు చుస్తూతోడను, తయారుకాబడినది. గ్రామభోమరికార్డులగు తనగానమాధుర్యముచే ఆంధ్రప్రజాదరణమును చూరగొనినపాటలన్నియు యిందుపాడబడి, ఆంధ్రనటకుల కౌతయు అపూర్వకీర్తి బడయజేసిన,

రంగమార్తాండ కవిలవాయి రామనాథశాస్త్రిగారు (నారద)

కృష్ణ:-యస్. జయసింగుగారు [మైలవరంకంపేనీ]	సత్య:- మిన్. ఋష్యేంద్రమణి [బెజవాడ]
అకూర:-యస్. పి. లక్ష్మణస్వామిగారు [కాకివాడ]	రుక్మిణి:- ,, డి. సభారంజని [గుంటూరు]
వసంతక:-ఆంధ్రచార్లి చాప్లిన్. జి. జోగినాథంగారు [కాకినాడ]	రాధ:- ,, శ్రీమలత
వసుదేవ:-ఆర్. పెంకట్రామయ్యగారు [కాకినాడ]	సభిని:- ,, లక్ష్మీరాజ్యం [బెజవాడ]
ఇంద్ర:-డి. ఎన్. ఎ. శాస్త్రిగారు [చికాకోలు]	మిత్రవింద:- ,, డి. కాంచనమాల [తెనాలి]
సాత్యకి:-టి. యస్. సోమయాజులుగారు బి. కాం	సచిదేవ:- ,, పి. సీతారాం.
బలరాం:-టి. హనుమంతరావు గారు [బెజవాడ]	

టాపికల్ సినులు:-

అగ్గోదయం 10 అమలజనం - కాళిఘట్ట దక్షిణేంద్రవేదవాలయం -
రామకృష్ణమఠముచాంద్రబాగములో - బెనారస్ లో - కాళిదేవాలయం -
కలకత్తా - పుట్టింది, గంగానది.

ఫిలిం కానుకలవారు ఫోటోప్రెస్సు గుప్త లింక్ కంపెనీ వారివలెను.

ఎ. ఎస్. ఆర్. ఎ. నువ్వు,

మేనేజరు డైరెక్టరు, 8 శంబుదాసు బిల్డింగ్, జి. టి. మద్రాసు.

(మాస్టర్ నెల్లూరు, తెనాలి, బెజవాడ, కాకినాడ, విశాఖపట్నం, విజయగఢం, ముఖ్యపట్టణాలలో ప్రచురించబడును)

డైరెక్టరు:-ముఖ్యురి, రాజారావుగారు.

బొబ్బిలి ఎస్టేటు

సెంటిల్ మెంటు ఆఫీసరు ఆక్రమచర్య.

ఆడవరం రైతుల 12 పండ్ల కృషివర్గము గురించి.

సెంటిల్ మెంటు ఒకవిధము -

పట్టాలు మరొక విధము.

బొబ్బిలి పండ్లపండ్ల కవిత్వాలూకాలను. దీనియందు 35 గ్రామములు వాగాలలో కావలసిన వలస పండింప బడుచున్నది. వీనిలో ఆడవరం అను ఒక గ్రామము కలదని పాతకుల కిదివరకే తెలియును. ఈ గ్రామం రైతులు గత పన్నెండు సంవత్సరములనుండి విశ్వప్రయత్నములు చేయగా తే 10-10-34 దిని గంగా విశాఖ పట్నం రైల్వాల స్పెషల్ రివిన్యూ ఆఫీసరువారగు యమ్. సోమరాజు శెట్టిగారు యీ దిగువ విధమున పన్నులు నిర్ణయించిరి.

Table with 3 columns: ప. (Area), త. (Cultivated), ఎ 1-కి రేటు (Rate per acre). Rows include 1-వ తరం పల్లం, 2-వ తరం పల్లం, 3-వ తరం పల్లం, 4-వ తరం పల్లం, వర్షాధారం, మొట్ట 4-వ తరం, 5-వ తరం.

గ్రామ మొత్తం 830 0 శిస్తు య 7104-5-0 వైసంగతి తే 19-10-34 ది జమీన్దార్లలో ప్రయోగించబడెను. తరువాత రైతులు జడ్జిమెంటు కోర్టుగా సెంటిల్ మెంటు పోయినతరువాత జడ్జిమెంటు యివ్వబడెను. తరువాత యమ్. సోమరాజు శెట్టిగారు తలపుపెట్టడం వారి ఫాన యమ్. ఆర్. బంగారుగారు స్పెషల్ రివిన్యూ ఆఫీసరుగా రావడం, వారు మొట్ట మొదట పట్టాలు యిస్తామని వాయిదావేయడం, వాయిదా ఆపి 9-1-35 దిని ఆడవరం దయచేసి భూములు పంటలు తిరిగివేయడం మొదలగు విషయములు 18-1-35 తేది జమీన్దార్లకు పత్రికలో ప్రచురింపబడినది. తరువాతను తే 15-2-35 దిని పట్టాలు రివిన్యూ ఆఫీసరు వారు తాబేదారులచే ఆడవరం పంపించి రైతులకు దయచేసినారు. ఈ పట్టాలలో చ. రా. రా. శ్రీ, యమ్. సోమరాజు శెట్టిగారు తీర్పుచెప్పినరేట్లు కాక యీదిగువ విధముగా రేట్లు వేయబడియున్నవి.

Table with 3 columns: ప. (Area), త. (Cultivated), ఎ 1-కి రేటు (Rate per acre). Rows include 1-వ తరం పల్లం, 2-వ తరం పల్లం, 3-వ తరం పల్లం, 4-వ తరం పల్లం, వర్షాధారం, మొట్ట 4-వ తరం, 5-వ తరం.

ఈ మార్పునకు కారణం ఏమిటో రైతులకు తెలియదు. అసలు మొదట యమ్. సోమరాజు శెట్టిగారు పన్నుల నిర్ణయించినప్పుడు ఏ పద్ధతి మీదను నిర్ణయించికో జడ్జిమెంటులో లేదు. రైతులకు యీఆరికిదుస్థితి కాలములో కొంత దీర్ఘ యిచ్చితివని రేట్లువిధించి, గ్రామముల మునుకు సుమారు రు 1660-0-0 తగ్గించిరి గాని

కొత్తఆరికివలనాడు అది పూర్తిచేసి పూర్తి క్షమింపబడింది. ఎస్టేటుల్యందు ఆక్ట 188 వ పన్నును ప్రకారము పన్నులు నిర్ణయించు ఆఫీసరువారు ఒకపారి విచారణచేసి పన్నునిర్ణయించిన తరువాత 189 వ పన్నును ప్రకారం పట్టాలు జారీ చేయటకు బదులుగా తిరిగి పన్నులనుమార్చి జారీచేయడం ఏకాగ్రణం చేరనో తెలియదు.

ఇప్పటికే అన్నమారామచంద్రా అని మొరపెట్టు రైతులు యీకొత్త పన్నులు వినివోడనే ధియ భ్రాంతిరై కర్రికట్టిపోయిరి. గతసంవత్సరమునుండి యచ్చియివ్వని రైతులకు రివిన్యూ సోమరాజు శెట్టిగారు పూర్తిగా క్షమింపబడిన రైతులయ్యారు. ఈ 25 గ్రామములలో వారురైదు గ్రామములయందు రైతులు భూములు సాగుచేయలేక కోగుతున్నవారు. కొందరిని సంస్థానంవారు బ కా యాల విషయమై భూముల వేలములు చేయించి తొలగించుచున్నారు. ఘమాను 15 చదరపు మైళ్ళవిస్తీర్ణములో బన్ను 22 వేల కాట్రిక్ కన్నకులు వ్యవసాయమునే ఆధారము చేసుకొని యిట్టిపరిస్థితిలో ఎట్లు జీవించుచున్నారో చెబుచునే గ్రహించగలము. ఈ గ్రామములలో మంచిపకులు గాని, బండ్లుగానిలేవు. ప్రజలకు విసుగు విరామములేని వ్యాయామము. తోట నకు వనిషి పగుటున 18 గంటలు పనిచేసినప్పటికి కూటికి, గుడ్డకు కరువు. ఆప్పులు బాధ చెప్పి తిరుముగాను. సంస్థానంపన్నుల 1908 కి పూర్వము తరువాతను గూడా చాలావరకు హెచ్చింప బడినవి. కనుక ప్రతిగ్రామములోను శిస్తులు బకాయాలు పడిపోతాయన్నవి. సంస్థానాధికారిగారు కఠినపనులు చేర్చులకు అందులేదు. చాచుటకు ఒక మనుష్యుడైన ఆంగ్లవంతుడు లేడు.

పూర్వము సంస్థానమువారికి రైతులయందు దయయు, రైతులకు సంస్థానంయందు అభిమానము, విషయము, ఉండెడిది. ఇప్పుడో ల్యందు అట్ట వచ్చినది. రైతులకు యే దైవకష్టము వచ్చిన యిది మామిగాదు అని సంస్థానము, మనము ఆత్మప్రకారము గవర్న మెంటు దగ్గర చెప్పుకుందమని రైతులు కొండకు పిలక కట్టుకొని చెడిపోతున్నారు. శిస్తులవల్లను, కోర్టు కర్కులవల్లను రైతు విశేషముగ పీడింప బడడమే యీలాల్సందు ఆక్రమింక సదుపాయము. ఆహారకల్పి చేయరయితునకు తగిన సదుపాయములేనియెడల తప్పక దేశమునకు హాని సంభవించునని నా నమ్మకము. సంస్థానంవారు, ఉపేక్ష చేస్తున్నారు సరే గాని, ప్రభుత్వము వారు ప్రజాప్రతినిధులైన కవిత్వాలూకాల లాంటిరాలూకాలను రైతులకు తగిన సదుపాయము మెకువచేసి తమవిధులను నెరవేర్చుదరని నమ్ముచున్నాము.

ఇట్లు, కవిత్వాలూకా పల్లపు రైతులు.

నింజమూరు

వింజమూరు పిర్కాయందు గొయకుల కష్టములు చాల దుర్భరముగా యున్నవి. ఈ పిర్కాయందేగాక చుట్టు ప్రక్కలగు ఉదయగిరి తాలూకా వాసులగు రయితు సోదరులు భాండు మన్న కష్టముల నివారణోపాయ మరయితుకు గాను మార్చి నెలలో వింజమూరు గ్రామము పండ్లక రయితు మహాజనసభ జరుపుట ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

-ఒక విలేకరి

తిరుచునాపల్లి వ్యవసాయక సభ.

రామదాసుపంతులుగారి ఆధిపత్యము.

[టి. వి. నరదాచార్యులుగారు]

జనవరి నెల 27వ తేదీన తిరుచునాపల్లి జిల్లా వ్యవసాయక సభ సమావేశమయెను. చుదరాసు రాష్ట్ర య కోఆపరేటివు బ్యాంకు అధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు వేమవరపు రామదాసుపంతులు ఆగ్రాసవాధిపత్యము వహించిరి. వ్యవసాయము శిస్తు వనూళ్ల విషయమును గురించి వీరు ముచ్చటించిరి. ఈమధ్య వీరు విరోహాదులై అచ్చటి ముఖ్యస్థములను ఆదేశ పరిస్థితులనుజూచి వచ్చిరి. వ్యవసాయకుల సంఖ్య మనదేములో విరోహాలోకన్న ఎక్కువఅయినను, వీరు విద్యా విహీనులును. దర్మద్రులయినందున భూమినుండి తగినంత ఫలితము తీయలేకుండ నున్నారు. ఒక యకర భూమిలో సగుటున సుమారు మన దేశములో నుత్పత్తియగు బియ్యము 1850 పానులు మారెమే. ఇటలీలో ఆదే యకరాలో 4800 పానులు బియ్యము ఉత్పత్తియగుచున్నది. జపానులో 2800 పానులు, ఈజిప్టులో 2850 పానులు, అమెరికాలో 2100 పానులని జాతీయ సమితివారు లెక్కవేసి ప్రకటించియున్నారు. అట్లే గోదరులు యకరాకు మనదేశములో 650 పానులకన్న ఎక్కువరాదు. బ్రిటనులో 1800 పానులు, జర్మనీలో 1750 పానులు, ఈజిప్టులో 1700 పానులు, జపానులో 1600 పానులని వై సమితివారే విచారించి లెక్క చేర్చినారు. కాబట్టి యితర దేశములకంటె వ్యవసాయము మన దేశములో కాలక్రమేణ క్షీణించుచున్నదని రామదాసు పంతులు గారు తలచుచున్నారు. రైతులు దర్మద్రులయి భూమినుండి సంపూర్ణ ఫలితము రాబట్టుకొన జాలక యున్నారు. సంపూర్ణ ఫలితమురాక దర్మద్రులను అగుచున్నారు. నానాటికి వీరి ఋణములు హెచ్చుచున్నవి. గ్రామములలో వ్యవసాయమునకన్న వేరే వ్యాయామము లేనందునను గ్రామ పరిశ్రమ లెప్పుడో నశించినందునను పలుమారు జరుగబడే పంపకములద్వారా భూమిచీలికలగుటచేతను, నిండా ఆత్మప్రీతికరమగు శిస్తు వసూలు విధానము పాలకులచే నవలంబింపబడుట చేతను, రైతుల దుస్థితి దుర్భరమయి యున్నది. కృష్ణా గోదావరి జిల్లాల రి సెటిల్మెంటుకై మదరాసు ప్రభుత్వమువారి వలన నియమింపబడిన కమిటీవారు వైయభిప్రాయములనే తెలియపరచిరి. శిస్తులు చెల్లించినపిమ్మట కృషికునికి సంసారము జరుపుకొను నిమిత్త మేమియు మిగులదని తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. ఈ ప్రభుత్వము గవనింపక రి సెటిల్మెంటు జరిగినప్పుడంతయు శిస్తులు జాస్తి చేయబడుచునే యున్నవి. కాబట్టి ప్రస్తుతపు భూమిశిస్తు వసూలు విధానమే సంపూర్ణ పరిణామము కెందవలెనని రామదాసు పంతులుగారి యభిప్రాయము. జమిందార్లరైతులకు సర్కారు గ్రామ రైతుల బనుధింపమని నీటి పనులులేవు. వారు చెల్లించుపన్నులు జాస్తిగా మన్నవి. అన్ని విధముల వారు దుస్థితి విచారకరముగ మన్నది.

ఈ దుస్థితి నివారకమగు మార్గముల కొన్నిటిని పంతులుగారు నూచించిరి. మొట్ట గ్రామములో సర్కారువారే అచ్చటచ్చట కొద్దిపాటి చెరువులును, వీరైనవోట్లు బావులును త్రవ్వించవలెను. ఇంతా భూమి చీలికలు కాకుండగూడు మార్గము లాలోచింప బడవలెను. ఈ రాష్ట్రములోని

పట్టాలసంఖ్య నలుగురి అందు లక్షలు. ఇందులో ముప్పది అయిదు లక్షల సంఖ్యగల పట్టాదారుల పది రూపాయలకంటె తక్కువ శిస్తు కట్టువారు. మిగిలి ఒకటిటికి 3 1/2 ఎకరా వచ్చుచున్నది. అందులో నొక యకరా మాత్రము మాగాడి మిగత 2 1/2 యకరా మెట్ట. మనరాష్ట్రములో నూటికి 66 మంది వ్యవసాయములో నూరికి పనులు చేయు వారు. వీరిలో చాలమందికి శిష్టహిత సగము కడు పురైనవారు. వీరిస్థితిని చక్కబరచ వలెన్న సర్కారువారు తగు వసతు లేర్పరచవలెను. రాయల్ కమిషనరువారు కాయకష్టము చేయు వారి తీతములను వారి బాకీలకుగాను జప్తి చేయబడకూడదని ప్రభుత్వమువారికి నిశ్చయించియున్నారు. అట్టి సౌకర్యము కొద్దిపాటి రైతులకు గూడ కలుగజేయుట ఆవసరమని పంతులువారి యభిప్రాయము. మొత్తముమీద నిదివరలో జరుగుచుండిన గ్రామ పరిశ్రమలను పునర్విధరించినేగాని రైతులు బాగువదరిన సహేతుకముగా తెలిసిరి.

కలరా

భీతినిందకుదు! భీతినిందకుదు!! మాయొక్క "విషాచి విధ్వంసిని, కర్పూర సారము" అను నీ రెండు ఔషధములను కలరా తగిలిన వెంటనే వాడినచో ఒకటి రెండు మోతాదులతోనే వాంతి భేదముల నిలిపి ప్రాణా పాయమునుండి కాపాడును.

ప్రాణరక్షణకై ప్రతి యింటియందొక పెట్టు నుంచుడు.

నేత్ర రోగములకై మీరు భయపడనేల? విశ్వనాథం సుబ్బరామ వైద్యగారిచే కంటి కలకలు, పొరలు, చుక్కలు, దురదలు, దుర్మోహములు, కచ్చిటి, ముదలగు కంటి వ్యాధులను, అంజన, తర్పన, ఆశ్విత్తన, లేపన, నస్య, రోగవస్త్రీ, ఔషధాది, చికిత్సా విధానములచే త్వరగా తుదుర్చుకొనుడు.

ప్రతి ఉదయము 8 గంటలకు బ్రాంచి వైద్య కాలవద్ద వైద్యగారి సలహా పొందుడు.

విశ్వనాథం సుబ్బరామయ్యగారి నిత్యబ్రాత్రీ కౌశ్ఠియముగా తయారైన ఆయుర్వేద ఔషధము సరసమైన వెలలకు మావద్ద లభించును.

Table with 2 columns: వంట ఔషధములు (Cooking medicines), అంజనములు (Anjanams). Rows include కష్టలి ఔషధములు, అసవారిష్టములు, కౌశ్ఠచూర్ణములు, రేవ్యాములు, భస్మములు, తైలములు.

విశ్వనాథ ఆయుర్వేద

వైద్యశాల

హెడ్డాఫీసు బ్రాంచి కో పూరు బ్రాంచులోను, నెల్లూరు.

రెడ్డి పుబ్బసనివారణి.

1/4 బొమ్మ రెడ్డింపు జలముచేర్చి నీచించిన ఉబ్బిన దగ్గును తేజుకమే హరించి పొగియునకు సుఖమును, మనమునకు ఆనందమును, చే నా మునకు ఆ రోగము ను కలిగించును.

1/2 పాను రు 2-4-0 1/4 పాను రు 1-4-0

జి. యెరుకల రెడ్డి ప్రాప్తొరు. శ్రీ. చె. ఆ రెడ్డి పార్శ్వ మ్యూటికల్ మర్కెసి, ప్రొద్దుటూరు.

ఈ నాటి క విత్వము.

[పోలవరపు రామబ్రహ్మయ్యగారు]

అధిపతిగాని సాహిత్య ప్రవాహము నిండుక పరిణంది తీసికొట్టితో వియ్యించిపో. గవ్యభావమెట్టియో, పద్యపుల యావగ్యమెట్టియో, యాచిత్ర చదాగమతో మా ము కొ ని యున్న కవిత్వానికంటె మనవైతే, మానసిక తీవ్రము సేవకకీమ్యుని పోవుచున్నావో దురూహ్యమునున్నది. ఆధునికాధునిక పరస్పర వ్యతిరేకతతో, సవ్యతో ముఖమైన సాందర్భముతో విలసిల్లుచున్నది, పద్యపులు, ఆంధ్ర వాణి ముఖమున కెలలేని యాధారముల సమర్పింపుచున్నాదని వారిలోవారే మురియుచున్నాడు, గవ్యపులున్నాడు. మాకవిత్వము పోయి యున్నానని మియనలవినదని నిధిలు, పరిమర్తలు, జరుపుకొనుచున్నాడు. వారిలోవారే దివ్యము లిచ్చుచున్నాడు.

ఈవాడు పాపరతింపరై అనుకున్నదికై కాకై సంపత్కల్యమై వెలువడు నవీనగ్రంథ సమకాలము సున్నత సాహిత్యమా? లేక తాత్కాలిక ఉత్సాహకాంక్షకకురు రైత్యసాహిత్యమా? గత ఇరువది, ఇరువదైదు సంవత్సరములలో మన సాహిత్యమున నీ సవకపులు తప్పెటటుకొట్టు నవీన—భావ—కవిత్వము—గవ్య పద్యాత్మక సారస్వతము ఉపిల్పింపువలె మన రైత్యజీవముల నాక్రమించి విమలపుట్టింపుచున్నది. ఆకన్నవంతమగు గ్రంథనామములు, కర్తలనామములు, పాఠ్యలనామములు, యెన్ని విధముల మార్చుకొని దగ్గివ్యాకర్ణజైత్ర యానాటి మాడవరగతి కవులు ప్రియత్నింపుచున్ననూ యీరైత్యసాహిత్యమున తీవ్రశోభావ్యముగనున్న దవచ్చును. ఉనునకేమనలేక—ఇరువది వాలగు గంటల యాయుస్సు ప్రహణముయినరేని పత్రికలు, పుస్తకములు, గ్రంథకలెలు, వారి కేర్పరగానము, ప్రణయాలాపము, అంతరించి పోవుచున్నవి. ఇట్టికవులకు ఆంధ్ర సారస్వతమున నగ్రస్థానము కావలయునని పరిపరిధిలు చేసికొనుటయో? మహాకవులే లేక మరేదేని యెప్పుడైనను తమకు తమకనికకు, అగ్రస్థానమిందని సభలొనర్చు కొనియుండిరా? ఒకరిచ్చిన యగ్రస్థానమెంతకాలము నిలువగలదు? అందును యీభావకవులు తమకు తామేర్పాటు చేసుకొనిన యగ్రస్థానములు తమ వెనువెంట గ్రోని పోవలసినదేకాని—ప్రత్య గంటకొట్టుకొని—అచ్చు చేయవలెను. సభలో తీర్మానము లొనర్చు కొనుట పోషాస్పదము కాదా?

అనుకుంటున్నాను పుట్టగొడుగులవలె మాన, పక్షి, వార, పత్రికలు మనదేశములో ప్రధి విల్లుచున్నవి. ఏ యుగోగ్యమును లభించని యువకులు పత్రికానిర్వాహకులై జాతని, సంఘమును, భావము, సారస్వతమును, ఉద్ధరింతుమని ప్రగల్భము లాడుచు పత్రికను స్థాపించి, బంధుబాంధులను, అవినీతికరములగు కథలను, అదర్శ రహితమగు శుష్క-హాసమును, ప్రకటిం చి, దేశభావము, సర్వ సాహిత్యమును మంట గల్పి పోగొట్టియును నాకే మొనరింపుచుండుట తోచనియ్యదును. చరిత్ర చరిత్రములను ప్రణయ గాధలు, ప్రేమాలాపములు, శుష్క-భావ కవి తాలాలాపములు, ఆధుని కాంధ్రసాహిత్య సంపర్కములని భావించుచో కాలక్రమముకొని తృప్తి చెందవలసివచ్చే! యానియవ యుక్తమగు ప్రయోగములవలన నిరుగోగ్యుల యువరహితములగు యుక్త మేకాగాని భావభావము అరు

పదుపువృత్తి నిర్మూలనము

పంజాబు కావనసభయందు పదుపువృత్తి నిర్మూలన చిత్త చట్టమును ఇదివరలో జరిగిన కావనసభా సమావేశమున ప్రవచించింపబడి యుండెను. దీనిపై ప్రజాభిప్రాయమును గ్రహించి, దీనిని కలెక్ట్ర కమిటీ విమర్శనకై పంపుటకు పథకము గతవెల 22 లేదీ తీర్మానించిరి. కొలది మాన్యులతో ప్రజలను వివిధ సమ్యంతించిరి. పదుపువృత్తివలన చెడి పోవుచున్న స్త్రీలను, బాలికలను సంరక్షించుటకు ఆధికారులకు ఎక్కువ ఆధికార మొసంగవలెనని విల్లు కొనిచున్నది. చట్టములోని నిబంధనలను ఉల్లంఘించిన వారికి 3 సం॥ జైలు, జరిమానా విధింపబడును.

గుటలేదు. అందు ప్రకటితములగుచున్న కథల అవినీతవాదములై, అద్వారహితములై, ప్రణయ విలాపములతో నిండియున్నవి. ఆధునిక విద్యార్థుల ప్రణయజీవితములు, నవనాగరిక వారీముల ప్రణయకథలు, నగర తీవ్రచక్ర ర్వకములు, విభవావివాహములు, కవ్యావారణములు, రహస్య వ్యభిచారములు, ఇత్యాదుల జీవమును, సంఘమును, సారస్వతమును ఉద్ధరించునని? ఇంకెన్న నుత్తమావర్ణముల ప్రదర్శింప జాలవంత శోభాదరద్రావిడై పోయెనో ఆంధ్ర ప్రకృతి?

చదువరులు అట్టి యవినీతిని నారంభించుచున్నాడుగాన ప్రయత్నింపుచున్నామని ప్రతికాధిపరులప్పుడు పలుకుచున్నాడు. చదువరులు కొరకదా నితే సజ్జయ చేయుదునుమట యేలాటి యాదర్శమో తెలియదు. తోగ్రస్తుకు మిరాయి కావలెననిగాని, విషము కావలెననిగాని తోవవో వైద్యుడీయవలసివచ్చేనా?

గవ్య సాహిత్య మిట్లుండగా భావకవిత్వమును కేవలతో ప్రణయ గీతము లాలపించు కవి తా ముట్టికములు, విహారములు, శ్రీగీతలు, కవిరాజులు అశుభకలాములు, ప్రేమాంజలిలు, కొడుక యేమి స్తుతి? ఆంధ్ర సరస్వతీ పీఠమున క్షణమునకొక మాత్రవాలంకార ముద్భవించుచున్నది! ఇందు స్వతంత్ర భావనాశక్తిగాని, భావ గాంభీర్యముగాని, సాందర్భముగాని, ఉన్నతా దర్శముగాని, లేక, యెవడి యిష్టము వచ్చినట్లు వాడు ప్రణయ విలాపము చేయుచున్నాడు. సారస్వతమును పోషించుటయిన వెనది యేడ్చువాడు అచ్చు కొట్టించునా? ప్రేయసీయని యేడ్చుటకంటె ఉత్తమ తరమగు వస్తువేవీరలకు గోచరింపలేదా?

ఈ భావకవుల యభావకవిత్వా విలాపములకే అంధుగిలు తోసిల్లి యంశభిభుతించి యగ్రాసము లీయవలయునని సభలు జరుపుకొనుచున్నాడు భావకవులు, అద్యంత రహితమగు మానవ జీవితముక వర్ణనీయమగు విషయముక ప్రణయ మనియే వీరి భావమైనవో యిటువంటి తుక్కు, చెత్త, మనకపదము లేదు. యీ తుక్కు ముగ్ధ మునిసివక చెత్త దబ్బాలలో పడవేయ దగినదే గాని, ఉత్తమ సాహిత్య వర్ణములకు తోడ్పడ జాలదు.

జన సామ్యము కావలయునని ఘోషింపుచుండుటచేతనే కాబోలును, జనానురంజకత పడ యుటకు సాహిత్యోపాసకులని యించుక కేటాంధన వారల వైరమిచ్చిత్ర పోషక వర్ణమున దమ నామముల ప్రయోగంప నీయకొనుట తటస్థింపుచున్నది. తండ్రివ కంఠములగు వెలువడు యీ మాన ప్రత్యేకలలో తమ పేరుప్రతిష్టల లకు తోడ్పడకములిచ్చు రచయితలొన్న జాతివోద ముచున్నది.

(సకేవము.)

సన్నదులు: ఆసంపూర్ణ

బహుబిడీకలు.

(వెన్నెలకంటి అప్పారావుగారు)

భూమిక్తు నిష్ఠయునును గురించి వాగ్వియదినపుడు జమిందారులకు తెల్లంపబడుకొన్న "రెవెన్యూ" కాణాలదని స్పష్టముగ విశేషీకరింపబడియున్నది. జమిందారుల కీయబడిన సన్నదులను బహుబిడీకలుగా తెల్లను భావించుచున్నారు. వీనిని బహుబిడీకలుగా భావించినను వీనిని పూర్ణమైన బహుబిడీకలని చెప్పుటకు కలనుపడదు. ఏలయన, సన్నదులని చెప్పుటకు బహుబిడీకలలో సన్నదులకు సంబంధించిన గాగ్గముల వివరములు వర్ణింపబడియుండలేను. రైతులు సాగుజీయుచుండిన గాగ్గములకే సన్నదు లొసగబడినట్లు చెప్పరావచ్చునని యందలి జమిందారుల చరిత్రలవలన తెలియుచున్నది. అట్లుగాక, తేవరాకు ప్రదేశములు వీరి కొసగబడినట్లును, అట్టి అనాధీనపు భూములలో వీరు గాగ్గములు కట్టించినట్లును, నిదర్శనములుండి యుండునని 1908 వ సంవత్సరములో నిర్ణయపడిన కాసమునకు జమిందారులు తమ సమ్యతి యొసంగియుండరు. ఈ విషయములును, ఇట్టి యితర విషయములను సవరులందు లేకపోవుటవలన ఈ సనదులను ఆసంపూర్ణ బహుబిడీకలని చెప్పవలసినదని మన్నుచి. ఆసంపూర్ణపు బహుబిడీకలవలన సంత్రమించు మాక్కులు ఆసంధ్యములగుట వలననే 1908 వ సంవత్సరమున ఎట్టిట్లు ల్యాండు ఆక్ట్ పట్టుటయొ, తరువాత ఈ కాసమును మార్పుటకు విశ్వప్రయత్నములు జరుగుటయొ తటస్థమిచ్చును. ఇదియునుగాక సన్నదులలోని మరల్లులు ఆసంపూర్ణముగ నుండుటయను లోపమువలన జమిందారులకు మితిమీరిన లాభములు సంభవించి రైతులకు వడ్డములు కలిగినవి. జమిందారులకు సన్నదు లీయబడిన క్రిత 1800 వ సంవత్సర సాగ్గితమున దేశపరిస్థితులు ఎట్లుండెనో విచారించుటవలనము. ఇప్పటి జనసంఖ్య కన్న అప్పటి జనసంఖ్య చాల తక్కువగనండెను గాగ్గములు ఏర్పడి అందలి జనులు పుక్కుల తీవనము చేయుచుండెరి. జనసంఖ్య తక్కువయగుటచే అనేది ప్రదేశములు అధికమై అనాధీనపు భూములధికమగ నుండెను. అందువలన ఆకాలమున పశుధన మధికముగనండెను. జమిందారులు సామ్యజనులవలె రైస్సారహిత సాధారణ జీవితములను గడుపుచుండెరి. కాని ఆకాలమున యుద్ధము అధికముగ జరుగుటచే ఈ యుద్ధపు కన్నులకు కలము ఆహార సాగ్గిని వ్యవసాయకులొసంగవలసిన వాకైరి. ఇట్లు యుద్ధపు కన్ను

లకు కలయు సామగ్రి రైతులే యొసంగవలసి యుండెనను రైతు యవగములకు రాకలసి న సామగ్రిని వాగునిలుపుకొని మిగిలిన వస్తు సమకాలమున వారు పరిపాలకులతో ఒసంగుచుండిరిని చెప్పవచ్చును. ప్రస్తావన కాలమునకుముందు వ్యవసాయమును పండించు పంటలో ఒక భాగము మాత్రమే పాలవాడ్యమునకు ఉపయోగించబడుచుండెనని పూర్వ గ్రంథములవలన తెలియుచున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో సన్నదు లీయబడిన కాలమున మాగాణి భూములందు ఫలితములేని సంవత్సరములందు రెమిషనులు ఈయబడలేదనుటకు నిదర్శనములు ఎవరైనను చూపింపగలరా? సన్నదు లీయబడిన కాలమున కొన్ని సంస్థానముల కరువులకువచ్చి పేదకష్ట నిర్ణయింపబడి యుండెను. 1908 వ సాగ్గితమున మునగాల సంస్థానపు రైలు 46,000 రూప్యము లైట్లును, ఆరైలు 1938 వ సంవత్సరము నాటికి రు. 1,30,000 లకు తెరిగిట్లును, ఈ సంస్థానము గవర్నమెంటుకు తెల్లించు పేదకష్ట మొత్తము రు. 4,008 లు మాత్రమే ఆయిట్లును శ్రీయుత రంగ నాయకులుగారి ఆర్థిక విచారణ రిపోర్టువలన తెలియుచున్నది. దీనినిబట్టి మునగాల సంస్థానపు పేదకష్ట నిర్ణయ కాలమున మునగాల సంస్థానపు రైతులు రు. 8,016 రూప్యములకన్న సధికశిస్తు అనగా రెట్టింపు చెల్లించి యుండెనని నిర్ధారణ చేయవచ్చును. ఇట్లే ప్రతి సంస్థానముయొక్క రైలు రెండుకేట్లు, నూరుకేట్లు, రెండువందలకేట్లు తెరిగినదని చెప్పవలెను. ఈ విధముగ జమిందారులు గాగ్గ మదాల్చుచెందియు మాగాణి భూములు పండిని సంవత్సరములందు శిస్తులు మినహాయించుటకు వెనుకాడుచున్నాడు. 1908 వ సంవత్సరంకలము ఇప్పటివరకు ఎంతోతప్ప పండిని మాగాణి భూములకు సాధారణముగా జమిందారులు శిస్తులు మినహాయించు చేయుచునే యున్నాడు. సన్నదు లీయబడిన కాలమున మాగాణి భూములకు జమిందారులు శిస్తులుమినహాయించుచుండిరనుటకు ఈయొక్క నిదర్శనమే చాలును. అందువలన జమిందారులలోని రైతులకు రెమిషనులు ఇయ్యబడు చుండెనయే ఖండితముగా తెప్పవచ్చును. అదియునుగాక సన్నదులకు జమిందారి రైతులు పాట్లలు కానందున ఈ సన్నదులలోని మరల్లులు వీరిని బాధంపజేవు. సన్నదులలో తెప్పవదని మాక్కులు స్థిరపరచబడుటకే ఎట్టిట్లు ల్యాండుఆక్ట్ కావించబడుటచే సన్నదులు నిరుపయోగపు కాగితములని ఏర్పడుచున్నవి. ఎట్టిట్లు రైట్లు ఎన్నికేట్లు తెరిగినను సన్నదుల కాలమున నిర్ణయింపబడి పేదకష్టముల మాత్రము మార్పుచెందక అట్లే నిలిచియున్నవి. ఇది ఎట్లు మార్పుకొంద దగియున్నవో ముందు వ్యాసమున వివరింతును.

మద్రాసు ఎస్టేట్స్ ల్యాండు ఆక్టు. (1934 స.స. సవరణ ఆక్టు, ఇనాములెట్లుచేర్చి) తెలుగున అన్ని సెక్షనులున్నా వివరణముల తోటిన్ని యీ ఆక్టుకొరత దాఖలు చేయబడు, దాఖలు, అప్పీలు, విటిమనులు దాఖలు చేయవలసిన కోర్టు, నియమితకాలము, కాలవోషములు వగైరా వివరములు తెలుపు పెయ్యువల్తోటిన్ని, అచ్చుకాబడి నిధముగా నున్నది. ప్రాప్తకర్పలు సహా రు. 1-8-0. మూక్రింది ఆద్రసుకు మనికర్తవ పడినవో పంపబడును. మేనేజరు, తెలుగు లా అర్నలు అగ్గిను, నెల్లూరు.

విలేజుల అభివృద్ధియనుబంధ ప్రతికాధిపతులు
ఉత్తరవాడులు కాదు.

జనాని రైతు
శుక్రవారము.
1-3-1935
శాసనసభాధ్యక్షునిచర్య

మూసపునియొక్క నిజతత్వమును
జైలుజైలులకుభగవంతుడు ఒక్కకప్పుడు
తరుణమును కల్పించుచుండును.
మొన్నటి శాసనసభ సందర్భమున
అధ్యక్షులవారు రామచంద్రారెడ్డిగారి
మనోరత్నము జైలుపడినది. సేలం,
తిరుచనాపల్లి జిల్లాలలో సెటిల్ మెంటును
ప్రవేశపెట్టును ప్రభుత్వమువారు గావించిన
ఉత్తరువునుగూర్చి చర్చించుటకు
సభాకార్యక్రమము ఆపుదలచేయు వలసి
వదిగా శ్రీ. కె. ఎ. నాచయపు గౌండర్-
గారు తెచ్చిన అడ్డంకమెంటు ప్రతి-
పాదన గత 22 తేదీ చర్చకురాబడినది.
ఈతీర్మానముపై ఇరుపక్షముల వారును
మాట్లాడిన వెనుక అధ్యక్షులవారు
తీర్మానమును ఓటుకుబెట్టి, 40 మంది
అనుకూలముగను, 40 మంది ప్రతికూ-
లముగను సమ్మతుల నొసంగిరి. అధ్య-
క్షులవారి అభిప్రాయమును వెలిబుచ్చు
వలసిన అవసరము ఏర్పడినది. అధ్య-
క్షులవారు తనసమ్మతిని తనఇష్టకారము
నొసంగవచ్చును. ఇందుకు ప్రభుత్వ
నిర్బంధములేదు. ఇట్టి సందర్భ-
ములు వచ్చినప్పుడు వెనుకటి ఢిల్లీదాత్ర
నాయకులు సగ్గీయ పతేలు గారు
అసెంబ్లీలో తానుప్రజాపక్షమునకే ఓటు
చేసెను. యునైటెడ్ ప్రోవిన్సులో వెంక-
మంత్రిలమీద విశ్వాస రాహిత్య
తీర్మానము తేబడినపుడు రెండుపక్ష-
ములకు సమానబలములు ఏర్పడగా
అధ్యక్షులవారు తనఓటును మంతులకు
వ్యతిరేకముగానే యొసంగెను. కావున
అధ్యక్షులు ఇట్టి తరుణమున దానుప్రభు-
త్వపక్షమున ఓటుచేయవలసిన నిర్బంధ-
ములేదని తెలియుచునేయున్నది. అప్రే-
రియాలో తప్పు మరెచ్చటను అధ్యక్షు-
లకే బాధ్యతలేదు. మనమద్రాసు
రాష్ట్రమునకు మాత్రమే ఈగతి బట్టి
నది. అధ్యక్షానము వహించినరెడ్డి-
గారు నెల్లూరుజిల్లా రైతు కోటిచేతనెన్ను-
కొనబడినవికరమైన రైతుబిడ్డ. తానుఅధ్య-
క్షుడైన వెంటనే పార్టీ భేదములు లేక
నిష్పాక్షికముగ మెలగవలసి బాధ్యత
యున్నది. కావున ఇట్టితరుణములందు
తన మనోభావములబట్టి మెలగవచ్చును.
పార్టీ నిర్బంధములేదు. ఈ అడ్డంక

మెంటు ప్రతిపాదనకు అనుకూలముగా
ఓటుచేసినవారిలో జస్టిసు సభ్యులును
కలరు. కావున రెడ్డిగారిని పరీక్షించు
టకు ఈతరుణము ఆరుదెంచినది. నచ్చిన
తీర్మానము 43½ లక్షలమందిప్రజలకు,
ముఖ్యతరులకు సంబంధించినది. ఇట్టి
తరుణమున ప్రతిపాదనమునకు వ్యతిరేక-
ముగా ప్రభుత్వపక్షమున ఓటు చేసి
తీర్మానమును ఓడగొట్టిన అధ్యక్షులవారి
చర్యను మేముగర్హించుచున్నాము. పరిస్థి-
తులను యధాస్థితిలో నుంచుట తాను
వ్యతిరేకముగా ఓటు చేయుచున్నానని
అధ్యక్షులవారు తెలిపిచ్చిరి. ఈ బా-
ధ్యత అధ్యక్షులవారు వరించి తెచ్చుకో

వాస్తవములుజేసి, రైతు కార్యములు
తమకార్యములుగా భావించుమని మో-
సపుచ్చి ఓట్లు గైకొని తమపనికాగానే
“నీయబ్బకు నాయుబ్బమిగావలె” పని
మాట్లాడుట ఈకాలపు ప్రజాప్రతి-
నిధుల ధర్మమై బోవుచున్నది. ఈలాటి
పరిస్థితులనుదెంచినపుడు ఇట్టి వారిచర్య
లగూర్చి ప్రజలు ను బహిరంగముగ
గర్హించుట ధర్మము. ఇట్టివిషయముల,
వారినెన్నుకొన్న ఓటర్లయెదుట బెట్టి
ఓటర్లుచేసిన పొరపాటునకు పశ్చాత్తా-
పము బొందునట్లు జేసిన మరొకమాటు
ఇట్టిస్వార్థపరుల, భయకంపితుల నెన్ను
కొనకుండురు. కావున మార్చి 4 తేదిన

ఇండియన్ ట్రైబ్యూన్స్ రెన్ను కంపెనీ
లిమిటెడ్ 1934 సం॥ లో 36 లక్షలకు
పైగా వ్యాపారము చేసినది. 1933 సం॥
లో వ్యాపారము 24 లక్షలుమాత్రమే.
ఈ అభివృద్ధి, కంపెనీ సక్రమములైన
వ్యాపార లక్షణములతోగూడి చక్కగ
నిర్వహింపు చున్నదని చాటుచున్నది.
ఇంకను అభివృద్ధికి వచ్చుననుటలో నెట్టి
సందేహములేదు.

మల్లీజస్తిసు
తల్లిగర్భంలోవుండు

చింతలదేవి పశుక్షేత్రము
దానిపై
కొన్ని అధ్యక్షుల వారి కన్ను !

←==●==→

నెల్లూరుజిల్లా కావలితాలూకాలో చింతలదేవియను పశు-
క్షేత్రముకన్దు. దీని విస్తీర్ణము సుమారు 700 లు. దీనిలో
ప్రభుత్వమువారు రెండు మూడు లక్షలు ఖర్చుజేసి భవనములు
కట్టించియున్నారు. ఈ పశుక్షేత్రమును ప్రభుత్వమువారు విరమిం-
చుకొనిరి. దానిని ప్రభుత్వము వారు విక్రయించెదరనియు,
మద్రాసు శాసనసభాధ్యక్షులగు శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారి
అవిభక్త కుటుంబీయులు రు 25,000 లకు తమకు ఇవ్వవలసినదని
అక్రమింపెట్టినారనియు, ఇతరులు రు 60,000లకు దరఖాస్తుపెట్టిననియు
తెలియుచున్నది. నెల్లూరు కో ఆ ప రే టీవ్ బ్యాంకువారుగూడ
కోఆపరేటివ్ పద్ధతిమీద వ్యవసాయము, పశుపాలనము సాగిం-
చుటకు కోరినను ప్రభుత్వమువారు యివ్వలేదనియు తెలియుచు
న్నది. కొన్ని అధ్యక్షులు రామచంద్రారెడ్డి గారికే యిత్తురనియు
వదంతులున్నవి. కాని ఏటికేమి ఆధారములులేవు ప్రభుత్వము
వారు ఇంకను ఏమియు తీర్మానించలేదు. ప్రతిసంవత్సరము గడ్డిమా-
త్రము వేలము వేయుచున్నారు. వ్యక్తులకు క్రియమునకుగాని
మరొక విధముగాగాని యిచ్చుటకంటే కోఆపరేటివ్ పద్ధతిమీదనే
సాగించుటకు ప్రభుత్వమువారు అవకాశమిచ్చుట మేలని జిల్లా ప్ర-
జలు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

—ఒకరైతు.

బడినదే! పైన చెప్పినట్లు అసెంబ్లీ అధ్య-
క్షులైన పతేలుకుగాని, యు. పి. పెన్సి-
డెంటు వారికిగాని, ఈవర్ణక్రమము రా-
కనే కాబోలు ప్రజాపక్షములకు ఓటు
చేసినది? వారికి ఆ సమయములందు
కలిగిన పరిస్థితులకంటే మన అధ్యక్షుల
వారికి కొంచెమునిగిపోవు పరిస్థితులేమి-
యు తలసిందియుండలేదు. అట్లు తల-
స్థించినను తానువాటిని కాపాడుటకు
ప్రజా వ్యతిరేకముగ ఓటు చేయవలసిన
బాధ్యతలేదు. అట్లులేకపోయినను ఈ
విధముగ ప్రజావ్యతిరేక కార్యములను
అభిమానించుట అధ్యక్షులవారి స్వార్థ
కాంతాచిత్తవృత్తికి నిదర్శనము. శాసన
సభలకు అధ్యక్షులుగా నిలువబడి
నపుడు ఓటరులకు పట్టు పులియునట్లు

గండవరమున జరుగబోవు కోపూరు
తాలూకా రైతుమహాసభవారు ప్రధమ
మున మన అధ్యక్షులవారి చర్యపట్ల అస-
మ్మతిచూప వలసిన అవసరమున్నదని
మనముజేయుచున్నాము. అధ్యక్షులవారు
ఈ కోపూరుతాలూకా వారగుటచేతను
ఈరైతుగణముచేతనే ఎన్నుకోబడిన వార-
గుటచేతను ఈసభలో ప్రతిచర్యను భూ-
డించి ఇతరులకు మార్గదర్శకు లగుచు
రని రైతుల హెచ్చరించుచున్నాము.

—

నేపనల్ ఇండియన్ ట్రైబ్
ఇన్నూరెన్ను కంపెనీ.
మొన్న మార్చి 4 తేదీనకంపెనీవారి
యాజమాన్యమున నడువబడు నేపనల్

ఈ జస్టిసు రెడ్డి దినగండాలలో ఎన్నారూలేక
తది. మెట్టుకు బొట్టిలి దొరకు యెంట్లో, బ్రెటా-
రచ్చలే బయల్దేరాయి. ఏ ప్రయత్నం చేసినా
ఎదురే! స్వదేయ నాయకుగాయంటే ఈ పా-
టికి వాళ్లుమెట్టులు ఆంగీకరింపలేక ఏక ఒక
మధ్యవర్తిత్వంలోనో డెమోక్రాటిక్ పార్టీని
కలుపుకొందామని ఆ లో చన జరిగింది.
నాయకు లేకపోవటాన ఆపడాన్ని ఒకతాటి
మీద నడిపే నాథుడేక పార్టీనామకార్థం
గాఉంది. ఇప్పుడు శాసనసభాధ్యక్షచారం ఎవ-
రేపార్టీమెంబరా ఆని గమనించడం దుష్టరం-
గానేఉంది. వచ్చేకొత్త ఎన్నికల్లో నిలవా-
లంటే జస్టిసు పార్టీఆని చెప్పకోవటానికి
ఎవరికీగుండలేదు. అందుకనే అందరు తప్పు
కొంటున్నారు. కాశీసంయుగల జమీందార్లు
కందరికి అప్పుపెట్టలేనింత సామాకారు ముక్తి-
య్యశెట్టి జస్టిసు రాజ్యాన్నంతా బొట్టిలిదొరకు
వదలి అర్థసంబంధం అంగసంబంధం వదులకొని
విభక్తపోదరుడైనాడు. నిన్న మొన్ననే
రంగ నాథ మొదలారి గారు గూడ
ఈగుడినెను చించుకొని బ్రెటొకొచ్చాడు. ఇట్లే
దినదినం యాగర్భ్యుకంటాని మూలబలమంతా
చెల్లాచెదరు కావడానికి సిద్ధపవుతున్నాడు. ఈ
రహస్యమే ప్రజామిత్ర బోస్సుడుగూడ బ్రెటొ
బ్రెటొడు. ముత్తయ్యశెట్టి కొత్త మూతా తేదీస్తు-
న్నాడట. కాంగ్రెసులో చేరలేక, జస్టిసులో
ఉండలేక ఊగులాడేవారికంతా ఈపార్టీ రక్షణ
యిస్తుంది. ఇందులో ప్రజలను పీడించే జమీం-
దార్లుగూడ బుర్రాలు తిరిగించుకొని దర్బులు
చేరబట్టుకొని విభూతి పూసుకొని చాంద్రాయణ
ప్రత్యులవుతారు. ఏది ఎట్లున్నా బొట్టిలిరాయిడి
బాకెం బాగాలేదని నాడీకాత్తూలేగాక
సాధారణ బజారు బోస్సులుగూడ చెప్పకు-
న్నారు. చిత్తూరులో కాల్లు చల్లబడి అనంత
పూరుకు వైసం కడుతున్నారు. వెక ఆనెంట్రి
ఎన్నికల్లో కాంగ్రెసుకు 2800 ఓట్లు జస్టిసుకు
800 ఓట్లుయిచ్చి కాంగ్రెసు అభిమానం చాటిన
జిల్లా బొట్టిలిదొర పాదస్పర్శతో చురిత బహి-
ష్కారం సాగిస్తుండేమా! ఇంతదూరం శ్రమ
కోర్కెపాతున్నాడు షాను బాధకులకు ఏదైనా
ఒక లక్ష రూపాయల దానంజేసి ఆదవరం
రైతులను పీడించి పీర్చి పీర్చితేసిన పాపం బాపు-
కుంటే బాగుంటుంది. అప్పుడే ముత్తయ్యశెట్టికి
16 మంది పార్టీమెంబర్లు లభించారట రహ-
స్యంగా. డెమోక్రాటిక్ పార్టీ ముత్తయ్యలో
మూతే మార్చి 9 తేదీ నాటికి విశ్వాసరాహిత్య
మాల బొట్టిలిమెదలో షాదొయ్యనంటారు రహ-
స్యాలెగిన పెద్దలు. జస్టిసుకెట్టి కడుపులో పుడు-
మానుకుంటే డేనం వదలుకుంటే కాల్గున్నమే
నిగ్గయించాలి.

—వివర్ధకుడు

రాయలసీమ క్షామము

కొత్త వర్షములు.

ఈ క్షామలో 680 మంది, కొత్త వర్షము చేయుచున్నారు. భగవంతుని తాలూకా ప్రాంతములలో కొద్దిమేర మునుపు 500 మంది, వాగవంతుల కొద్దిమేర 170 మంది, మాల్వనంతుల మునుపు 150 మంది, మామిళ్లపల్లె వద్ద మునుపు 100 మంది, భామకొట్ల వద్ద మునుపు 150 మంది దీనిలో తరచు పనిచేయుచున్నారు.

రీతిని పనులు.

రాజవారి తాలూకాలో 2800 కి పైగా పని చేయుచున్నారు. గుత్తి తాలూకా వాగవంతుల ప్రాంతము 2000 లకు పైగా పనిచేయుచున్నారు. బల్లారి జిల్లాలో సీరిగరి గ్రామమునందు 800 కి పైగానున్నా, కొక్కరచేరు గ్రామమునందు 1400 కు పైగాను, పాళగొండయందు 800 కు పైగాను పనిచేయుచున్నారు.

క్షామ కేంద్రసంఘము.

సీరిగరి కేంద్ర ప్రాంతము రు 6681-2-0 లు. ఇందు కార్మికుల అధ్యక్షుడు రు 4000 లు పంపెను. ఇందులో యిప్పటికి అయిన కర్మలు రు 853-3-0 మాత్రము.

భోజనశాలలు.

పెనుగొండ మామన వెలిదండల రీతిని వర్షము 200 మంది బాల, బాలికలు నిరుపేదలు పనిచేయ లేనివారు భుజించుచున్నారు. రాచపల్లివద్ద ఒక భోజనశాలయున్నది. బల్లారి జిల్లాలో ముగ్గురులో భోజనశాల యొకటికద్దు.

వివిధ పనులు.

బల్లారి జిల్లాలో ఇప్పటివరకు 528 గ్రామాలకు మాత్రము కొంత వివిధ పనులు యిప్పటికి.

భాగ్యపు అంగణము.

కురకలపట్నం, పెంటురులో, కొద్దం పేర్లలో మాత్రమే, కల్లుకుంటలో, ఇంకను చాలా ప్రదేశములలో అంగణముల వీక్షించుచున్నాము.

బిడ్డపాలు వగైరా సమరపాటులు.

బిడ్డపాలు, పిల్లలకు సీకాయ, నూనె చాలా వోట్ల యివ్వబడుచున్నది. ఆంధ్ర మహాసాగరం పక్షమున పొలకా కనకమ్మగారు వగైరాలు పంపుముత్తములు బిడ్డపాలు వగైరాలకు మాత్రమే వినియోగపెట్ట వలసివట్టు ప్రార్థించి పంపుచున్నారు.

ఉద్యోగులు.

అనంతపురం కలెక్టరువారు, ఫామిల్ కమిషను వగైరా ఉద్యోగులంతా చాలా శ్రద్ధతో పని చేస్తున్నారు.

విరాళములు.

కృష్ణ జిల్లాలో రు 2000 లు, అనంతపురం జిల్లావారు రు 400 లు, నెల్లూరు జిల్లావారు రు 200 లు, కాంక్షతో చేసిరి. నెల్లూరు మునిసిపాలిటీలో డబ్బులేదని వైస్ ఛేర్మన్ తిరస్కరించాడు. ధర్మకామం తిరుగాయస్తానాడట.

నర్సాపూరు నాటకం

ఫిబ్రవరి 12 తేదీ స్థానం సంసారాపు గారిచే నర్సాపూరులో డా. నివారణ నిధికిగా ప్రకటించబడిన కులాభారమునకు కర్మలు పోనరు 175 లు మిగిలినవట. రు 200 లు ఫిబ్రవరి 25 రూపాయలు పరిసరాపుగారు యిచ్చినట్లు వాగ్దానముచేసినవట. పొలకా కనకమ్మగారు, మనవారో కమలమ్మగారు, శ్రీనివాసరాజు లక్ష్మి బాయిమ్మగారు, ఈ వాటకమునకు కృషిచేసిరి. లక్ష్మిబాయిమ్మగారికి సమయమునకు క్షామయి

అనంతపురం

ప్రభుత్వ పరామర్శము

21 తేదీయందు కార్మికుల నూ రి.నా సం.గు నియమముల చట్టము వై చర్యచేసి, చట్టమును సలెక్టు కమిటీ విచారణకు పంపవలెనని సవరణ ఆమోదించబడినది.

సివిలు ప్రొసీజరు కోర్టు సవరణ బిల్లుకు వై చర్య కమిటీకి పంపబడినది.

22 తేదీన రైల్వేబోర్డు గ్రాంటుకు ప్రభుత్వ పక్షమున సర్ తో. పి.భాగ్యం గారు ప్రతిపాదన గావించిరి.

ఒక్కరూపాయ చేయవలెనని ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షమునకు భూలాభాయి దేశాయిగారు ప్రతిపాదించిరి. రైల్వేలు (1) రా. జ. కే. య. మ. సైనికము (2) తమయేలుబడిలో నున్న దేశమును హద్దించుట (3) అన్నదేశములో రియారయన వస్తువులను కొని తద్వారా బిల్డింగు పరిశ్రమలను మరియే యితర దేశము చేసియుండవట్టు అభివృద్ధి పరచుట, యను విధులను నేరవేర్చవని చెప్పిరి. రైల్వేపరిపాలనా విధానమును ఖండించిరి.

భారతదేశముల ద్వితీయము అంగ్ల దేశములో యంత్రములు మున్నగు సామగ్రి కొనుటకు ఉపయోగించ బడుచున్నదనియు, రైల్వేపరిపాలన జ్వరము వచ్చుటచే అనుకొన్నంతపని చేయుటకు నీలుకాలేదట.

అనంతపురం నాటకం.

డా. నివారణకు 15-2-35 తేదీ సభ్యురాయి ప్రదర్శించిరి. ఖర్చులుపోనరు రు 100 లు మిగిలి నవట.

ఆంధ్రప్రదేశ్ వనూర్లు.

25 తేదీకి ముందు చేరినది. రు. 3801-6-0

రాజమండ్రి సోదా సమితి

సభ్యులద్వారా 3 వ దఫా ,, 220-0-0

పశ్చిమ గోదావరి ... ,, 10-0-0

రాజమండ్రి డా. నివారణ స. ||

వారు పంపినది ... ,, 100-0-0

నెల్లూరు, మోపూరు కేరాల

సుబ్బరామిరెడ్డిగారు ... ,, 25-0-0

గుంటూరుజిల్లా ... ,, 5-2-0

చెలవాడ రాజేశ్వరమ్మగారి

ద్వారా బిడ్డపాలకు ... ,, 102-3-0

కుల్లు రు. 4263-11-0

ఎవరికి పంపవలె?

డా. నివారణకు డబ్బు పంపువారు

(1) ఆంధ్రప్రదేశ్ మేనేజరు, 6, 7 తంబులెట్టి

విధి మద్రాసుకుగాని,

(2) కె. ఎన్. రాఘవాచార్యులు డి. ఎ.

డి. ఎన్. అనంతపురమునకుగాని పంప

వచ్చును.

రు 4000 ల విరాళము.

రంగంగారు రాయలసీమలోని కరువు దుర్భరస్థితిని గురించి కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారికి నివేదించియుండిరి. కమిటీ పక్షమున ప్రజలకొక విజ్ఞప్తి చేయబడి యుండెను.

ఆంధ్ర దేశములోని కరువువలన భాధ పడువారి సహాయార్థమై ఒక దాత రు 4000 ల చెక్కును లాభా. కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడగు బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదు గారి కంపెను.

"హిందూస్తాన్ టైముస్"

మును భారతీయుల హస్తగతము చేయలేదు గనుకను, భారతపరిశ్రమలను వృద్ధిచేసి అన్నివస్తువులకు భారతదేశము స్వయంపోషకముగానుండు నట్లు భారతీయుల ద్వితీయము వినియోగించలేదు గనుకను గ్రాంటును నిరాకరింప వలెనని కోరిరి.

వోటుపుచ్చుకొనుట 75-47 వోట్లచే దేశాయిగారి కోరి తీర్మానము అంగీకరింపబడినది.

రంగంగారు

అనెల్లీ చర్యలందు కోట్ల కొలది లాభములు పొందు గనుల యజమానులకు చార్జీలు తక్కువ చేసి, లాభములు పొందని వ్యవసాయదార్లుకు ఎక్కువ చేయుటకు అత్యంత శోచనీయమని వ్యవసాయస్థితి సకాలములో వాగుపరుపని యెడల చాల అవధియు వాటిల్లునని రంగంగారు ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించిరి.

మద్రాసు రాజధానిలో సముద్ర తీరమున నివసించువారు గాంధీ-ఇర్విక్ ఒడంబడిక ప్రకారము, ఉప్పు తయారుచేయు హక్కు తమ కొనగవలెనని అని పెట్టుకొన్న దరఖాస్తుల విషయమై గావించిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వమువారి క్రిందిధమున బదులుచెప్పిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి గాని, రివిన్యూ పెంట్రుల్ బోర్డుకుగాని అట్టి దరఖాస్తు లెవ్వయుం రాలేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వము మూలకముగా గూట దరఖాస్తులు రాలేదు. ఉప్పు ఆదాయపు కలెక్టరుమాత్రము కొన్ని దరఖాస్తులు తనకు చేరవని మాకు వ్రాసెను. తిరునల్వేలి జిల్లాలో అరుముగ పెరి గ్రామవాసులు దరఖాస్తు పంపిరి. ఈ గ్రామమునకు ఉప్పు చేయు అధికారము రద్దుచేయబడి యుండలేదు. 1931 మార్చి 5 తేదీన ప్రభుత్వమువారు బారీచేసినప్పుడు ఉత్తరువు ననుసరించి వారి కీ అధికారమును విషయము నిర్ణయించ నలసినదని కోరితిమి. ఆ ప్రభుత్వపు టుత్తరువులో తెలుపబడిన ఉప్పు తయారుచేసి, తియారుచేసినవోటు ఆముక్త హక్కులు, రాజధానిలో ఉప్పు దొరకు అన్ని గ్రామములకు కలదు.

ఉత్తరువులో విధింపబడిన మరతులను పాటించి, మేరలుమీరి నడుచుటవలన ఈ క్రింది ప్రదేశములకు మాత్రము ఆ హక్కును తొలగింపితిమి. (1) నెల్లూరుజిల్లాలో గూడూరు, నూనూరు పేట తాలూకాలు. (2) రామ్మూడ్ జిల్లాలో రామ్మూడ్ ముత్తుకులమ్మూరు తాలూకాలు. (3) కడపజిల్లా. (4) అనంతపురం జిల్లా. (5) బల్లారి, పెరిగప్ప, అల్లూరు, ఆదోని, రాయదుర్గ తాలూకాలు—బల్లారిజిల్లా. (6) కర్నూలు, కోయిల్గంట్ల, కంభం, మావ్కాపురం, సిర్యేర్, కంవార్, ధోక్, పట్టి కొండ, కొండకొండ తాలూకాలు కర్నూలు జిల్లాలో. (7) తిరుతిరుపూడి, పట్టుకోట్టు తాలూకాలు చెంబట్టు జిల్లాలో. (8) చెంగల్పట్టుజిల్లాలో చెంగల్పట్టుతాలూకా. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కట్టి అట్టియును చేరలేదు. కొన్ని జిల్లాలలో భూలు పడిపోవుటవలన వ్యవసాయదారులకు చాల నష్టము కలిగినది. ప్రభుత్వమువారికి తెలియును.

పై తెలిపిన ప్రభుత్వపు టుత్తరువునందు తెలుపబడిన సౌకర్యములకున్న ఎక్కువ సౌకర్యములు కల్పింపబడవు.

ఈ హక్కుపై దరఖాస్తు పెట్టువద్ద మారు మార్చించిన పద్ధతియే.

చెన్న పురితాననభ

ఫిబ్రవరి 20 తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ ప్రజేక్ష పెట్టుబడి 20, 21, 22, 23, తేదీలందు విమర్శింపబడినది.

సి. వి. కృష్ణయ్య చాదరిగారు విమర్శించుచు చెన్న పురి ప్రభుత్వమువారిపై 2 కోట్ల పైగా యుగమునై 100 కి 6, 6 1/2, వోట్లవద్దీ చెల్లించుచున్నారనియు, యిప్పుడెక్కడను 3 1/2, 4 కంటే హెచ్చువద్దీలేదనియు, చిన్నతరగలపై పన్నుల భారము దుర్భరముగను పెద్ద భూస్వాములకు లేరికగనున్నదనియు, జమీందారుల ఆదాయమునైన, ప్రభుత్వమువారు పన్ను విధింపవలయుననియు, పేష్కారును నిర్ణయించినపుడు మొత్తం ఆదాయములో 2/3 వంతులు ప్రభుత్వమువారికి, మూడవవంతు జమీందారునకు అను నిధాంతము అవలంబింప బడెననియు, ఆ నిధాంతమునే అనుసరించి సంవత్సరాదాయములో రెండువంతులు ప్రభుత్వమువారు తీసుకొనవలెననియు తెలిపిరి.

సేలం తిరుమనాపల్లి జిల్లాలో కొన్ని తాలూకాలయందు రివెన్యూ మెంటును ప్రజేక్ష పెట్టుచు ఫిబ్రవరి 1 తేదీ ప్రభుత్వమువారు గావించిన 250 నెంబరు ఉత్తరువునుగూర్చి చర్చించుటపై సభా కార్యక్రమమును ఆపునల చేయవలసినదని శ్రీ కె. నాచయప్ప గొండరుగారు పరిపాదించిన ప్రతిపాదన 23 తేదీ చర్చింపబడినది. ప్రతిపాదన ఓటుకు పెట్టుబడి పోలు గైకొనగా 40 మంది అనుకూలురు, 40 మంది ప్రతికూలురు తేలిరి. గా. అధ్యక్షులు ప్రతిపాదనకు ప్రతికూలురుగ ఓటు చేయుటచే ప్రతిపాదన వీగిపోయెను.

దక్షిణ దేశమున కోట్లకొలది ప్రవ్యయ ప్రాతిక్షులపై వెచ్చింపబడు చుండగా నుత్తర జిల్లాలయందు మాత్రము ప్రభుత్వమువారిట్టి యుపేక్ష వహించుట పాడికాదనియు, రెండవకారు పంట విషయములో సాగుచేయ బడినంతవరకే భూములపై పన్ను సమూల చేయవలెనని తాని సాగు చేయబడన భూభాగములపై కూడ పన్ను విధించుట మార్పు చేయవలెననిరి.

పీ. రత్న సేలు తేవారుగారు స్థానిక పరిపాలనాభా యంత్ర అధ్యాప్తముగ నుండగనుకో అంతగ నున్నదనిరి ఇతరులు అనేకులు విమర్శించిరి.

లోకలుబోర్డుల సవరణచట్టము.

లోకలు బోర్డుల సవరణచట్టము 20 తేదీ ప్రధానమంత్రి గారిచే ప్రజేక్షపెట్టుబడి సలెక్టు కమిటీకి పంపబడి 26 తేదీ ఉపసంఘమువారి నివేదిక వచ్చుకు తీసుకొనవలెనని ప్రధానమంత్రి గారుపరిపాదించిరి.

జిల్లాలు 3 వర్గములు గావించబడినది.

1 వ వర్గం (1) విశాఖపట్నం (2) చెంగల్పట్టు (3) చదురు (4) నేలగిరి (5) ఉత్తర ఆర్కాటు (6) బల్లారి (7) దక్షిణ కనకా (8) తిరుమనాపల్లి జిల్లాలు, 2 వ వర్గం (1) అనంతపురం (2) తిరునల్వేలి (3) దక్షిణ ఆర్కాటు (4) కడప (5) చిత్తూరు (6) కర్నూలు (7) పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలు 3 వ వర్గం (1) నేలం (2) కలబూరు (3) తూర్పు గోదావరి (4) రామనాథపురం (5) గంజాం (6) కోయింబట్టు (7) నెల్లూరు (8) తూర్పు రెంజిపూరు (9) కృష్ణ జిల్లాలు.

తెలివో పోసు విమర్శలు.

అనెల్లీ ఉపాధ్యక్షులకు అభిలషాద్ర దత్తు గారు 1878-83 వ రివ్యుతేము ప్రకారం నిర్ణయము వండుంచబడిన కరెన్ ఛార్జ్ బోడుగారిని వెంటనే విడుదల చేయవలెనని ప్రస్తావించి కోరు ప్రతి పాదనను గావించిరి.

వెంకటగిరి ఎనేటు

పల్లెటూళ్ల ఘోష

పోడిలిగ్రామం.

కాటూరువారి పోడియ పశువులు వీడ్చుతానని ఆవాస పక్షకుండు పోట్లను ముక్కిచేసి పన్నయ్య గారికి పట్టాను యిచ్చివారిని గ్రామ పశువుల ముడి నిర్బంధిస్తున్నాడు. అన్ని కంచెలు వీరికి యిలాగాను యిచ్చింది. పోడిలి కొండవనదుడు ఇలాగానూడ వీరికేయిచ్చింది. అందువల్ల మామూలుగా తెచ్చుకునేవారు, కత్తు నిర్బంధిస్తున్నాడు. వాయుదుగారి అనుబంధులకు ఉందికి, ప్రతిబంధులకు అరిక 1 కి 1-0-0 నమూనా. వీరిపాద పదలేస్తున్నాడు. పోట్లతో మెంబరుగా ఉంటేనే ఇన్ని పాదలు వెదుకున్నాడు. ఎత్త కేవల కొన్నింటి మెంబరుగా పండితే మాగతు లెట్టుకుపో? దివానుగారు ఈ విషయాల గమనిస్తారా? వాయుదుగారు పట్టు యిప్పిస్తాడనే పట్టువారు, పేష్కారువారు వీరికి సర్వహక్కులు యిస్తున్నారు. వచ్చే ఎల్లెక్కలో తెలుస్తుంది ఈ కథనూడ.

—బాధితులగు రైతులు.

కురిచేడు.

ఈశ్వర్రా రివిన్యూ యిక్కడెక్కడ ఇకనూలే దిచ్చి చాటుచేసివారు. వీరికి ఎట్టేటువారు పనోలే ఆటర్నియిచ్చి సర్వతమిష్ట జరుపుతున్నారు. ఈ విషయం రైతులు గమనించవలె. దివాంజీగారికి ఈ రహస్యము తెలుసుకోలేదా?

—టికరైతు.

పోడిలె రహసిల్ దార్.

వీరిల్లో పేటపాలెంలో ప్రివర 6 లేది వెండి జరిగింది. పేటకారు, నర్సయ్య, శ్రీరాములరెడ్డి గార్లు పోయినారు. పరియగు చదివింపులు సప్తయ జరిగాయి. రివిన్యూ ఇక్కడెక్కడ 6 గుగ, క్యాంపు క్లార్కు వర్తరాలునూడ పోజరు. కల్లంపల్లి ఆకొం పెంటునూడ యిథోచిత చర్యార. పోడిలి తాలూకా రైతులు యిబ్బందులకు లోనైయున్నారు. కాని తప్పిందికాదు. ఈ రహసీలుదారు విద్యావంతుడు, పువదర్శిని కెట్టిగారి బంధువు. కొచ్చెల్ల కోట, దర్శి కరస్తాదారుగా ఉండగా చాలా కరెక్టుగా ఉండినాడు. ఇంతటనైనా మేల్కొంటే బాగు.

—హాలెవాది.

మల్లాం తాలూకా.

ఈ తాలూకాలో వాయు రివిన్యూను సుక్తిపోయినది. పండితవర్మ గ్రామాలు పేసం పంట గూడలేదు. ఈ తాలూకా నీటివనకులన్నీ చెడి పోయినవి. శిస్తు పమాళ్లకు ముందు మామూలుగా రహసిలుబాగుగా నీటి వనకులు రిపేరు చేయిస్తామని గ్రామాలంతా భయకొలిచుకుట్టు చెప్పుతున్నాడు. రిపేరు కావలసిన చెరువుల కొల్లల వీడ్చులన్ని రహసిలు బాగుగాను అడ్డంకుటవాలలో ఆకుట్టి పంపాడట. తూపిరి కాంక్షి 30 వేల కాంక్షిగూడ ఇప్పుడే పంటున్నాయి. ఇదంతా మార్చి క్షీకేపేట ట్యాం, ట్యాం. ఈ వాయుదా గడిదిపోతే ఎట్టిమట్టిన్నీ సువర్ణముఖ యెటిగో పూడిపోతాయి.

మల్లాంజమీన్ రైతులందరి 24 లేది జరిగిట్టు వీర్యాన్ని అన్నిటిగాయి. పొద్దు రామా రామనరెడ్డి, దువ్రాపు బలరామరెడ్డిగారలు క్రెడెట్ పని చేశారు. కలకావల్ల ఆలేది నిర్మించాయి. ఇచ్చిం తెలిగ్రామము వరక ఆధ్వర్యంవారు వెల్లూరు పోతువచ్చి వెనుకకు పోయివారు. కలకా నెక్కరిందికి వెంటనే మార్చిలోనే తిరుగా మల్లాం కాంక్షిరెప్పు జరుగుతుంది.

సుక్తి గ్రామాలను కొన్నిటిని రహసిలుదారు గారు తప్పిచేశారు. వెంటనే సుక్తి రైతులు దివానుగారు తెప్పించుకొని పరిష్కరిస్తే బాగుంటుంది. మాపేష్కారువారి కెట్టింకెట్టి లే 6 వండాక ఆ రైతులకు మోసంలేదు. మా పేష్కారుగారు, ఎల్లెక్క ఆలేదు. వీరికి రైతులంకేలేదు. చెప్పుకుంటే బదులులేదు. పట్టుకు పట్టుకు ముడినే వ్యాపారం.

గంజపాలెం తిరుమారు వరదారెడ్డిగారి అన్నవంతుడు రివిన్యూ యిక్కడెక్కడ గా ఉండటంమూలాన గత శిస్తుల చమాలలో కయితులకెట్టివ బాధలు కల్పిచావీరం. పెద్దవారు, పంపన్న గృహస్థులు, ప్రజలజేతం కొరాలనివారు, యిలాటి నీచప్రకారంగాని పూనుకొని రైతులకు బాధలు తెచ్చిపెట్టడం న్యాయంకాదని యీ తాలూకా ప్రజలంతా అనుకుంటున్నాడు. వరదారెడ్డిగారు ఇంతనైనా కనికరంచూపారా?

—మల్లాం తాలూకారైతు.

మేనూరు.

యీ గ్రామం యిబ్బంధ్య పేష్కారుగారు వచ్చారు. ఎండిపోయినవైల్లు తిరిగి చేశాడు. కయితులు 10 గ్రామాలవారు సభిలేసి 1000 రైతులు దివానుగారిని చూడాలనుకొని యుండినారు. సభలు జరుపవద్దు అంతా నేను నున్నంగా గొరిగిస్తానని పెద్ద రైతులకు చెవులో ఊదాడు. యీ రారెడ్డిగారి కంట్లాట్ట నిల్వ 6 వేలు యిప్పిస్తానన్నాడు. అంతా నమ్మినారు. వెనుకటి వాద్గా నాలే చెల్లకుంటే యీ వాద్గానాలు ఏనాటికో. వచ్చే ఎల్లెక్కలో రైతుల గొంతులు నొక్కడానికి యిస్తాను. వెంటనే రైతులు సభలులేసి పొచ్చుచుంది రైతులు దివానుగారిని దర్శించి శిస్తు రివిన్యూ, కాల్యం చేరు చేయించుకుంటే మెరుగు. పేష్కారుగారి మాటలు నమ్మితేలేవ వారు యిప్పటికిలేరు. దిక్కులేని పేదరైతులైనా యివనికి పూనుకొనాలి. పెద్ద రైతులకు పేష్కారుగారు చెవులో ఊదేరహస్యం చేదవారి కొంపలు మునిగేటి.

—ఆ రైతులు

తడ పల్లెపాలెం.

చెయ్య రిపేరుకు ఇచ్చుకొన్న అడ్డంకు జవాబే లేదు. అవెట్టి ఎల్లెక్కలో రామయ్య చాదరికి ఓట్టిస్తే చెయ్యరిపేరు చేయిస్తామని నూరయ్య గారు చెప్పిరి. అట్లాగా ఓట్టు యిచ్చాము మాకిట్లు చూచినవాడే లేదు. యీ సంవత్సరం వర్షాలులేవు. చెయ్య రిపేరులేదు. అందువల్ల వైల్లు ఎండి పోయినాయి. లంచాలు దర్శించలేక సుక్తి రిహస్యలు పెట్టుకోలేదు. వైయను పశువుల పేసినాము. తిగదానికి తిండిలేదు. మేమంతా ఉప్పు అరములలో మోలికేసి బతుకుచున్నాము. యీ సంవత్సరం శిస్తుల ఆపించి, చెయ్య రిపేరు చేయించుకొని వెంకటగిరి దివానును పార్కిస్తున్నాము. యీ దఫా ఓట్టువ్వడం మా మూరయ్యగారు దర్శిమొస్తాడు కాబోలు?

—గ్రామ రైతులు.

అండ్ గుండాల

రైతులకిత వర్షించ వలసిగావస్తుంది. ముద్దు రెడ్డిగారు రహసిల్ దా రవుతామని రైతుల చాలా బాధపెడుతున్నాడు. యిబ్బంధ్య యెట్టేటువారు రైతులకు చూపాయి. లేకనే నిలువువైల్లు, పామెలలు పట్టిలు చేశారు. ఇందువల్ల అపారదైవము. చెయ్యకుంటే వికేదిక్కులేదు. నీటివనకులు రిపేరు చేయిస్తామని, నీటి ఆధారం కల్పిస్తామని చెప్పినవారంతా ఊదెం మూసోయివారు. ముద్దు రెడ్డిగారి బయటో యిబ్బిరికి వచ్చారు. కత్తిబోయి గొడ్డెల్లా యిబ్బింకేనే ఆడిట గరికేది. యీ రెడ్డిగారి న్యాయపు తివ్వల, కొత్త కృష్ణారెడ్డిగారి భగ్య పన్నాలలోని క్లిబాలు రివిసి మా తాలూకాల రైతులం యిబ్బిరి బట్టాము. వీరి పార్కిస్తామని భయంతుడు మోసింతునాక.

—ఈశ్వరుడగు రైతు.

విజయలక్ష్మి జనరల్ అప్యారెన్సు కంపెనీ

లిమిటెడ్.

హెడ్ క్వార్టర్స్: మద్రాసు.

శ్రీ రైతు

సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు, ఎ. ఎల్. ఎ.

మేనేజింగు ఏజెంట్లు:

మెనర్సు పున్నయ్య, మెనయ్య లండన్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

ఆఫీస్: మూలధనము రు. 5, 00, 000

జారీచేయబడిన వాటాలు మొత్తం 1, 10, 000

చెల్లించిన మూలధనం 1, 05, 000

1933

1934

మొత్తం.

(7 శెలలకు మార్చి కే)

ప్రపోజల్లు చేయబడినవి 10,20,000 16,10,000 26,30,000

జారీచేయబడిన వాటాసీలు 7,02,000 13,00,000 20,02,000

కరెన్సీ కంట్రోలరువద్ద రు 52,000లను గవర్నమెంటు

బాండులమూలమున, వాలసీదారుల సెక్యూరిటీకొరకై యింపబడినది.

ప్రతివోటను పలుకుబడిగల ఏజెంట్లుకావలెను. మంచికమీ

షను యివ్వబడును.

వివరములకు:—

మేనేజరు

విజయలక్ష్మి జనరల్ అప్యారెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్,

మద్రాసు.

పండిత డి. గోపాలాచార్యులువారి

జీవామృతము

ప్రస్తుత కాలములో ఆలసత్వం ఆరోగ్యము చెడి, తుక్కించి, పలు రియూరేషన్, సరముల దుర్బలత్వముచే జిక్కి, రోగభారము, వీర్తవికారముచే బాధపడుచున్నాడు. ఈవ్యాధులు శరీరమునందు నాటుకొనుటకు ముందుగనే వాటినిపారగ్రోలవలెను. వీనికి జీవామృత మొక్కచే శరణ్యము. అది ఆరి రివరెముగ రక్తమును వృద్ధిచేసి, సరములను బలపరచి, వ్యవసాయ జనశరీరపరియం కలుగజేసి, నూతనశక్తి, ఉల్లాసము కల్గించి, సంపూర్ణారోగ్యవంతులుగ చేయును.

ప్రతిపాపులో దొరకును: పెద్ద సీసా రు 3-4-0.

చిన్న సీసా రు 1-12-0.

తయారు చేయువారు:

ఆయుర్వేదాశ్రమము

పోస్టుబాక్సు నెం 287, మద్రాసు

యిల్లాలు కావలెను.

మంచికులము, 28 సం॥ కు లోబడిన వయస్సు, చక్కదనము, సుగుణము కలిగిన యువతీకావలెను. ఆమె వాయ్యర్ శేడ్ గాని, బోయర్ గ్రేడ్ గాని పరిశీయి యుండవలెను. లేదా మందర వతిగాయున్నచో విద్యలోపమున్నను పర్వాలే. ఆమె వయస్సలోటి రంగూలో యుండుటకు యుష్టపడినవలెను. గమ్యుతిపడినవారు వెంటనే ఫోటో పంపవలెను. వివరములకు ఈకింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

జమీనా రైతు

కాంక్షిచాకు, వెల్లూరు.

ఇనాములబిలుడింక గొట్టిందా?

“ఎక్కడిబిల్లు ఇంక మనక్కడ రక్షణ కి యుగయుగం”

ప్రభువులో ఇనాముల సవరణ ఎట్టేటు ల్యాండు ఆర్ట్స్ సవరణ వట్టులో ప్రవేశ పెట్టబడింది. వారెట్ట కమిటీ మీటింగులో ఆల్లాడిగాయ “ప్రా వ్యాలకు ఉద్యోగాల బహిష్కరిస్తే నోటికాద తీవ్రం కాదే” పేరిటే ఎట్టేటుని మొత్తుకుంటే ఆర్టుకు సరేనన్నాడు. ఆవాడు గోవిందరాజు చారిగాయ “జమీందార్ల వ్యతిరేక ప్రావర్తి కి ఎట్టేటు ల్యాండు ఆర్ట్స్ తట్టడం ఆశయం” అని అనేవాడు. తర్వాత చట్టం కా సన సరి లోకి వచ్చేటప్పటికి బొట్టిలి భావాలు మారాయి. మద్రాసు రాష్ట్ర 4 కోట్ల జనసంఖ్యలో జమీందారులు రెండువందలున్నారు. ఏవాదేవా పీఠితి ఆధోలోక మే కాబట్టి ఇనాందారులగూడ తమ లోకి లాగితే 5200 మంది తమ బలగమాతుంది, దేంగాలలోనివై కాస్త రైతులమందిరి, మలబారు లోని “కావందారు”ల మందిరి మధ్యరకం భూస్వాముల పుష్టిస్తే ఎట్టేటు ల్యాండు ఆర్ట్స్ వై ఆధారపడే తమ క్లాసువారు కొన్ని లక్షలు ఆవు తారని ఉహించి బొట్టిలిదొర ఇనాముల సవరణ నొక్కాడు. య 80 లకు మైదవారు ఇజారా దారులని వారి క్రిందిగారికివారు పాగుకిస్తే జిరా యితీవాత్కు పాగుబడిదారుకు సంక్రమిస్తుదని వెంకటగిరి కుమార రాజాగారిక సవరణకు నోటిసిచ్చారు. కాని గగ్గోలు పడతామని కుమార రాజాగారు మాత్రం తన సవరణను వదులుకో న్నాడు. బొట్టిలి మాత్రం ఇనాముల సవరణ ఉండాలన్నాడు. ప్రభుత్వం తమప్రక్క మొగింది. సవరణ ప్యాపైంది. ఇనాముదారుల గోల మిన్ను ముట్టిపోయింది. గవర్నరుకు రాయ బారం పోయింది. గవర్నరుగారు బిల్లులో ఆక్షాసు మిన హాయింది తక్కినబిల్లుమీద చేప్తానుబెట్టి ఇనాం దారులకు సరియగు అవకాశమిచ్చి తిరుగా కాస నసభకు పంపాడు. గవర్నరుగారి ఇష్టప్రకారం బిల్లు సవరించి కాసనసభలో ప్యాసు చేయించి తిరుగా గవర్నరుకు పంపారు.

ఇంతలో ప్లాని తనకాలందీరి ఉద్యోగాన్ని వదలి వెళ్లాడు. ఇంతకాలమైనా బిల్లు కైకి రాలేదు. ఇప్పటివచ్చిన ఎరస్కిన్ దొరవారు ఇనాందార్లప్రక్క మొగ్గుగా ఉన్నాడని వదలి. ఆమాటకు తార్కాణంగా ఈ గవర్నరుగారు ఈ బిల్లును ఆరు నెలల కుండలో ముగిగ బెట్టాడు. ఈ నాటి పరిస్థితులు చూస్తే.

“ఎక్కడిబిల్లు ఇంక మనక్కడ రక్షణ కి యుగయుగం”

—ఇనాం రైతు.

సిద్ధన కొండుూరు

దేవదాసు గాంధీ హిందీ విద్యాలయము. కేంద్ర స్థానము నెం 245 రు.

గత 10 లేది మా గ్రామములోని హిందీ పాఠశాలలో దక్షిణ భారత హిందీ సాహిత్య మంత్రి యాజ్ఞానసారముగ పరీక్షా వ్యవస్థాపకులగు శ్రీ త్వరకవి వెంకట నరసింగరావుగారు పరీక్షా విధానమును చక్కని నెరవేర్చిరి. తదుపరి గామియన్లె లాహోరునింపబడిరి. ఉపాధ్యాయులు వింతొ సంజిరి. ఉపాధ్యాయులము గౌరవనీయులగు గొట్టిపాటి సుబ్బానాయుడుగారి ఆధ్వర్యంతో సభ ప్రారంభింపబడెను. ప్రారంభోపన్యాసము ఉపాధ్యాయులును, కృష్ణాబిల్లా వాసవయ్యలగు శ్రీ రామచంద్ర చౌదరిగారివల్ల నొసంగబడెను. విద్యార్థియుగు శ్రీయుత గొట్టిపాటి చిన సుబ్బా నాయుడుగారు హిందీ భాషావ్యక్తతను గురించి హిందీలో చక్కని నువ్వనించిరి. ఆవల గొట్టి పాటి సుబ్బయ్యనాయుడు హిందీ నభ్యసించు వారందరు ఆంధ్రభాషయందు జ్ఞానము సంపాదించిన బాగుండునని నుడివిరి. తదుపరి బ్రహ్మశ్రీ పులిగండ్ల సుబ్రహ్మణ్య శర్మగారు ముందు హిందీ నభ్యసించుటకుంటే మాత్రుభాషయందు జ్ఞానము సంపాదించుకొనుట ముఖ్యమని నుడివిరి. పిమ్మట సభాధ్యక్షుడు భవవంతులును, ధార్మికులుగు గామియన్లెలందరు హిందీ విద్యాలయమునకు ప్రోత్సాహకర్తలయి అభివృద్ధిని నూచింప వలయు నని నుడివిరి. అంతట సభ పరిసమాప్తి గావించ బడెను.

సువాణం రామయ్యశర్మ.

చుండి అధ్వాన్న పు పరి పాలన.

వెంట్రొల యలాకా రాళ్లపాడు గామియన్లె చరియుండు కంచెను ఇప్పటికి రెండు మాసముల క్రిందటనే కూనాంపేట రాళ్లపాడు గామియన్లె పశువులను కంచెలోకిరానిదే వచ్చిన వను నెపమువైచి పశువులను చీచులవెంటు లో లింపుకొనివెల్లి రైతు లెంత పొగడేయవడినను మూడు దినములు పశువులను నీళ్లు మేరలేకనే యుంచి, రైతులు రు 75 లు ఇచ్చి న పీ చ్యు టి ఎట్టేటు నొకర్లు పశువులను వదలివారు. ఇంతకును దసరా పండుగ మాయాలు ఇవ్వలేదనే నెపం చేతనే చీచులవెంటు గ్రామ రైతుగు కరణం వెంకయ్య చుండి రాజాగారి కరణాన్ని దెడలించి నాడని నెపమువైచి కేసు పెట్టించెదనని దెడలించి రు 50 లు వసూలు చేసుకొన్నది వాస్తవమేనా? —చుండి రైతు.

మధు ఫలా (రిజిషరు.)

బి ల వ ర ధ కా ష ధ ము.

దీనిని 1/2 బౌన్సు మొదలు 1 బౌన్సు వరకు వెచ్చని ఆవుపాలతో బాల్కు, వృద్ధులు, యౌవనులు, స్త్రీలు మున్నగువారలు పుచ్చుకోదగిన మంచి బలవర్ధకావధము యిది యొకటే.

—: ఉ ప యో గ ము :—

అర్జున్లము (ఉదుకు) మందాన్ని, ఆరోచకము, వైత్యవాంతి, దగ్గు, ఆయాసము, శ్మయ, యిండ్రియ నష్టము, మేవా, ప్రమేహ వ్యాధులను పోగొట్టి, నరములకును కండరములకును పటుత్వ మిచ్చునట్టి టానిక్!

దీనితో తాత్ర వంగరాశిపాది మార్గమునుగాని, వాతీకరణ సింహురమును గాని చేర్చిపుచ్చుకొనిన సుఖిలోగములను బారదోలి యిండ్రియపుష్టి నిచ్చును.

“మధుఫలా” స్త్రీలు సేవించిన, ప్రదరలోగములు (కుసుమవ్యాధులు) అమిలోరియా, మెనోరేజియా, డిస్మనోరియా, లుకోరియా, మున్నగు వ్యాధులను బోగొట్టును. స్త్రీలు “మధుఫలా” సేవించునప్పుడు దీనితోపాటు “బాల నూరోదయము”నుగాని “బుుకు ఫూలకటి”నిగాని సేవించ వలయును.

12 బౌ. మందుగల సీసా 1 కి 1-8-0

24 బౌ. మందుగల సీసా 1 కి 2-12-0

కోరువారు:—

శ్రీరామాంజనేయ బౌషధశాల, ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

చిత్తూరు బై ఎలెక్ష

స్వకీయ విలేకరి. 16-2-35.

శ్రీయుతులు కట్టుచుంచి రామలింగారెడ్డిగారు కాళహస్తి సాంస్కృతికములలోనుండు గామియన్లె లలో తిరిగి నేటిదినం పుత్తూరికి వచ్చిరి. కొన్ని గామియన్లలో వీరిని చూడగనే గామియన్లు వీరిరాకకు లోపగించుకొనిరి. కారణ మేమనగా మీరు గామియన్లకు రాకుండా మా విద్యుత్తు ధర్మము నెరవేర్చినయెడల మాకు శ్రేయస్కరమే గాని మీరదేగి మేమిచ్చుట అంత సమంజసము కాదు. మరొకన్ని గామియన్లు రైతు పరంగా పనిచేసింటువంటి కీళ్ళి లి మునిస్వామివాయుడు గారికి జమీందారి తరపున విలేకడబ్బు కన్న పెట్టి సంరం నాయుడుగారికి పడబ్రహ్మ మొన రించిన బొట్టిలిరాజాగారు నిలబెట్టినవారికి మేము ఓట్లు నివ్వవనిరి.

శ్రీయుతులు గునునాధరెడ్డిగారు జన్మిను పక్ష మని కరపత్రికములు చేపిన ఎవరు ఓట్లు యివ్వగని లాను ఒక రైతుఅనియు, జిల్లాలోద్భవధర్మముగా 4 సం॥రములనుండి పనిచేయు చున్నారనియు తెలిపి ఓట్లునిచ్చని కోరిక.

మాయూరికి 1/2 మైలు దూరమునయుండు కెంపరపాత్యం గామియన్లె కాపురమునకు వెంకట స్వామిశర్మకి 55 సంవత్సరములకు మించిన వాడ నిన్ని, చూపుసరిగా తెలియదనిన్ని తిరుమల తిరు పతి దేవస్థానం కమిటీవారు రాగానే వాడిని పుణ్యోగమునుండి తొలగించిరి. ఇతనికి ఎం. ఎల్. ఎ. ఎలెక్ష నుండుగా ఉద్యోగమిచ్చి ఓట్లును సంపాదించుటకు వంతు ఇప్పట్లో యిరికి నురల డిప్టీరెంజర్ పదవియిచ్చిరి. తిరుమల తిరుపతి

వెంకటగిరి టవున్

శ్రీరామ భక్తజన సమాజము.

ద్వితీయ ఆన్నదాన మహోత్సవము మహాశయలారా, గత సంవత్సరమునకంటెను యీ సంవత్సరము ధర్మాత్ముల సహాయముచే 5000 అయిదు నేల పేదజనులకు ఆన్నదానము తే 15-1-35 ని జరిపిరి.

తే 16-1-35 ని శ్రీ ఆంజనేయులస్వామి వారి దేవాలయమునకు గత సంవత్సరము జరిపినట్లు యీ వత్సరమునూ పుణ్యము చేయుటకుగాను వై సమాజమువారు వెల్లగా, జమీందారి వారి పుత్తయపుకల చీటీ తేనిదే దేవాలయము నకు వచ్చుటకు వీలులేదు అని ఆర్జుము కిరారామ య్య చెప్పినాడు. కారణము యెమైయుండునో. పాతకులే ప్రాపించెదరు గాక.

పో. సుబ్బరామయ్య.

దొంగ నాణెములు

వరసాపురమందు కపుతుల కొండలరావు గారి యింట్లో పోలీసువారు దూపాయాల వాణిములు చేసే బ్లాకులను పట్టుకొనిరి. కొండలరావు ఆరెట్టు చేయబడెను.

చేపస్థానంఉద్యోగములు మద్యగాడ్లు తప్ప తిరిగియు రామలింగా రెడ్డిగారికి పోట్లనిచ్చెదమని ఒక రంగముగ చెప్పిరి. 2/3 తేరాయి కుదిరినది. ప్రొద్దుటూరి కన్నయలో ఓట్లువారికి ఒక పలుకుబడి. ల కాంగ్రెసు అభిమానికి గొప్ప పుణ్యోగముచేసి యిచ్చెదమని త్రిపుకోవిట్టు తెలియుచున్నది. చురికొండగిరి వేయధముగా అతిబ పెట్టుచున్నా రుకాని వీరి ఆటలు పాగువల్లులేదు.

సనాతన ఆయుర్వేద ఫార్మసి, నాయుడువేట.

- (1) గ నేరియా మిక్చర్:—5 దినములలో గ్యాంగ్లోగా కుదుర్చును. వెల. 1—0—0
  - (2) జ్వర కేసరి:—అన్ని విధములైన జ్వరములను నమృతముగాపోగొట్టును ,, 1-12—6
  - (3) గృహసంజీవిని:—వైపుతకు, లోనికి పుచ్చుకొనుటకు పనికి వచ్చును. ఆ నేకవ్యాధుల నివారించును. ,, 0—10—0
  - (4) నైట్ పిల్స్:—సుఖనిరోచనకారి. మలబద్ధమును పోగొట్టును. ,, 0—2—6
  - (5) గోరోచన మూత్రలు:—బిడ్డలకువచ్చు అన్నిబుబులకు వాడ తగినసంజీవిని ధ్యాకటు ,, 0—2—6
- పోస్ట్ జ ప్రత్యేకము:—వాడవలసిన విధానము మందుతో పంపబడును. వీలంట్లు కావలెను. మంచికమిషన్ యివ్వబడును. ఆర్. ము ద్దు కృష్ణ య్య, ఆయుర్వేద డాక్టరు, నాయుడువేట, నెల్లూరు జిల్లా.

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి

బంగారు వెండిపగల వ్యాపారం,

ఫౌండేషన్ (1918.)

చిన్నబజారు నెల్లూరు.

బంగారు వెండి పగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నది. తేది ఆర్డరు ప్రకారం తయారు చేసి యివ్వబడును. బిలువల మీద కరుణముతో పగలు తయారుచేసి యివ్వబడును.

సాచిడి

ఒకసారి పిచ్చి బొగాకుయొద్దలి సునాసన గమనింపుడు.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ (లిమిటెడు)

మచిలీపట్టణము

1934 సంవత్సరములో జరిగిన వ్యాపారము రు 22,00,000

రెండవ వార్షికోద్యమము బోనసు పాలుకు 1000-కి రు 15 లు.

మొదటివార్షికోద్యమము బోనసు పాలుకు 1000-కి రు 10లు మాత్రమే

నెల్లూరుజిల్లాకు ఆర్డర్లనుగా తీసిరు కృష్ణమూర్తి గారిని నియమించినాము.

జిల్లా అంతటను మంచి కమీషనుపై పలుకుబడిగల సమర్థులైన ఏజెంట్లు కావలెను.

వివరములకు వారికిగాని, హెడ్ క్వార్టర్సుగాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

తేదా నాటితో స్వయముగా కలిసికొని మాట్లాడవచ్చును.

తీసిరు కృష్ణమూర్తి బి.సి. య. మంగయ్య, బి.ఎ., బి.యల్.,

ఆర్డర్లెజర్,

కార్యదర్శి.

1048 తిప్పరాజువారిపేర్ది, నెల్లూరు.

డాక్టరు యం. రామయ్యగారి

శ్వయంధు సంజీవి.

శుభ (ద్రావిడ), తిమ్మరెడ్డి (తెలంగాణ), శివ (వెంకటేశ్వర వేదము) వ్యాధులు, వ్యాధిపాదాది అంగములుగాని, ఉదర పూదయ, మూత్రపిండాది, మర్మ ప్రాణాళికలైన, అనేక ఉష్ణరక్త పరీక్షలైనను, పురాతనమైనను, పరీక్షలైనను రి మోతాదులకే గుణముగలవును. ప్రధమ మోతాదు సేవించిన దాని మలము త్రవ్వ ముల మాన్పి, మూత్రక్లేషణము లధికపరచి ఆయాసము, పూర్వ చలన శక్తి ముల పూర్వయ వేదము ఆత్మీయముతో లగించి, అన్ని హితము, తీర్థశక్తిని, విస్తృత అంగ పరిచి, దోషసాధ్యమును, మంచిరక్తమును పుష్టిపరచి ఒకవారము గోమలకే, నంబు, తిమ్మరెడ్డి, ముద్దలమునలె తీర్చును. 4 వారములలో ఘోరాగోళమును చేరుదును.

జ్ఞాపి క. గారెండుండు, పాలకుండు, గోంపూరమునకులె తాత్కాలి లికుముగా తగ్గి మరల వచ్చునటుకంటిదిగాదు.

క్రయము :- 1 వారం రోజుధరము 3-4-0

4 వారముల ,, ,, 12-0-0

మలమునారు... డాక్టరు యం. కృష్ణమయ్య,

భారతి అయ్యలక్ష్మిద ఫౌన్డేషన్,

నెల్లూరు.

కారుమంచి వేగు

కారుమంచి గ్రామములో వేగు ఇటీవల నిర్మింపఁబడి. ఎరుకలు యంతయు పనుచునే యున్నది. ఆగోళ్యకాభివృద్ధి ఎరుకల వారము చేయుచున్నాను.

కారుమంచి దక్షిణము మునిసిపల్ కడల యందు పాతటిపాడు గ్రామము నెల్లూరుజిల్లాకు పరిపాలించెడి. ఈ గ్రామములో ఈవిధ్య ఒక ఎరుక పడినట్లును దానిని ఆగోళ్యకాభివృద్ధి మాడకమండే గ్రామములు కాల్చివేసిట్లు తెలి సినది. గ్రామములను విచారించగా అపడిన ఎరుక తెల్లగ లేదనియు, నల్లగ నేయున్నదనియు చెప్పు చున్నాను. వేగు పోకెన ఎరుకయైన తెల్లగ నుండవలెను. కాని ఆగోళ్య కాభివృద్ధి మాత్రము బాగ్రత్తగనే యున్నాను.

-ఒక విలేకరి.

ఇనాము రైతుల రాయబారము.

ఇనాము రైతుల రాయబారము ఫిబ్రవరి 25 తేదిన శ్రీ కే. పి. రామకృష్ణగారి వాయక త్వముక్తింద మద్రాసు గవర్నరుగారిని దర్శించిరి. ఇనాములజిల్లా రైల్వేలో అమలులో రానియెడల ఇనాము రైతులకు భూమిని ఆక్రమించుకొను హక్కులు లేకపోవుననియు, 80 ఎకరముల కన్నను ఎక్కువభూమి లేకుంజంటే ఇనాము రైతలు యాజిల్లు వర్తింప లేయరాదనను సవరణ ఆంగీకరింపబడిన యెడల జిల్లా పూర్తిగా నిర్లక్ష్య మోజనమగుననియు, కానల్సిను వెంటనే కాస నము తేయవలసినదనియు కోరిరి. రాయబారము వారు తెల్పిన విషయములను గవర్నరుగారాలో చించెనని తెలిపిరి.

ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘా ధ్యక్షుని విజృంభి

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు డి. ప్రకాశం పంతులుగారిట్లు ప్రకటించిరి:-

జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములన్నియు నూతన విధానము ప్రకారము కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చుట మార్చి 30 వ తేదీలోగా పూర్తి చేయ వలెను. ఈ విషయమున కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు గావించిన ప్రకటన గమనించవలెను. కనీసపు సంఖ్య సభ్యులను చేర్చుకొన్నచో కాంగ్రెసు సంస్థ పునాదులే కూలిపోవును. సభ్యులను చేర్చుట గౌరవ ప్రచారకులవల్లనే జరుగవలెను. విధిలేనపుడు కొన్ని తావులందు మాత్రము ప్రచారకులకు భర్తులు యివ్వవచ్చును. భావికర్తవ్య మంతయు సకాలమున సభ్యులను చేర్చుట వై నాధారపడియండును. ప్రజలు కాంగ్రెసు సంఘములకు తోడ్పడ పొగ్గెన.

బంగారు ఎగుమతి

ఫిబ్రవరి 28 తేదీతో ఆంధ్రమున వారమున బొంబాయినుండి రు 1, 50, 29, 788 లు విలువ గల బంగారము ఎగుమతి యైనది. ఇంగ్లాండు బంగారు పుష్కలము విడిచినాది నష్టపడినందు వింతవరకును రు 2, 21, 91, 70, 524 లు బంగారు ఎగుమతియైనది.

* * *

జనహరిలాలుగారి విడుదల.

రాజుగారి రజతోత్సవము సమయమున పండిర జనహరిలాలుగారిని విడిచిపెట్టెదనని ఆనకొను చున్నాను.

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా

ఇండస్ట్రియల్ అండ్ జనరలు అసూయరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

8, శంబుదాసుపేర్ది, మదరాసు.

1933 అభివృద్ధిదశ.

నూతన వ్యాపారము రూ. 17 లక్షలు.
చెల్లించిన క్లెయిములు ,, 2 లక్షలు.
సంవత్సరాదాయము ,, 2½ లక్షలు.

“కంపెనీ నిర్వహణ చూడచక్కమునకు కంపెనీ వారిని ప్రశంసింపక తప్పదు.

ప్రస్తుతపు పాలసీదారులు రాబోవు

పాలసీదారులు కంపెనీ ముఖ్యులకు

గర్వించవలసిన అవకాశము కలను”

అని ఆత్మీయులకి కె. బి. మాధవగారు

ప్రశంసించి యున్నారు.

భారతీయ కమీషను వేతనముపై పలుకుబడిగల ఏజెంట్లు కావలెను.

యమ్. యస్. ఆర్. ఎ. గుప్త,

మేనేజింగు ఏజెంట్లు